

Rolnummer 5934
Arrest nr. 159/2014 van 30 oktober 2014

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 30 van het decreet van het Waalse Gewest van 28 november 2013 houdende verschillende maatregelen inzake fiscaliteit van de voertuigen, spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen, ingesteld door de beroepsvereniging « Belgian Gaming Association » en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Moerman, F. Daoût en T. Giet, bijgestaan door de griffier F. Meersschant, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van het beroep en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 18 juni 2014 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 20 juni 2014, hebben de beroepsvereniging « Belgian Gaming Association », de nv « Golden Palace Waterloo », de nv « European Amusement » en de nv « Center Jeux Automatiques », allen bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. T. Afschrift, advocaat bij de balie te Brussel, beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 30 van het decreet van het Waalse Gewest van 28 november 2013 houdende verschillende maatregelen inzake fiscaliteit van de voertuigen, spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 18 december 2013, tweede editie).

Op 15 juli 2014 hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en E. De Groot, met toepassing van artikel 72, eerste lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, het Hof ervan in kennis gesteld dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht voor te stellen het onderzoek van de zaak af te doen met een arrest gewezen op voorafgaande rechtspleging.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

A.1. De verzoekende partijen leiden een eerste middel af uit artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en uit artikel 16 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11, 170 en 172 van de Grondwet. Zij zijn van mening dat de bestreden bepaling, die artikel 80, § 1, van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen wijzigt en tot gevolg heeft de belasting op de ontspanningstoestellen van categorie A te verdubbelen, elke redelijke grondslag mist daar het op overdreven of verregaande wijze een aanzienlijk onevenwicht tot stand brengt dat op het belang van particulieren weegt.

De verzoekende partijen voeren aan dat een belasting van 3 000 euro voor de toestellen van categorie A neerkomt op een verbeurdverklaring voor de eigenaars ervan. Zij zijn van mening dat rekening ermee moet worden gehouden dat de sector volledig en strikt gereguleerd is, zodat de verzwarende van de fiscale last als gevolg van de bestreden bepaling niet kan worden gecompenseerd door verschillende organisatorische of beheersmaatregelen te nemen. Sommige verzoekende partijen voeren aan dat, concreet gezien, de verhoging van de belasting in 2013 op zich tot gevolg heeft dat elk batig resultaat voor hen verdwijnt, zij verliezen lijden of hun verliezen toenemen.

A.2. De verzoekende partijen leiden een tweede middel af uit de schending van de artikelen 10, 11, 170 en 172 van de Grondwet. Zij voeren aan dat de bestreden bepaling het bedrag van de belasting nagenoeg alleen verdubbelt voor de toestellen van categorie A en dat geen enkele verantwoording wordt gegeven voor dat verschil in behandeling onder de categorieën van toestellen. Zij merken op dat de enige uitleg die in de parlementaire voorbereiding wordt gegeven, betrekking heeft op, enerzijds, de wil om de afwezigheid van een indexerings sinds 1996 te corrigeren, hetgeen onjuist is, en, anderzijds, de wil van het Waalse Gewest om zich af te stemmen op hetgeen de twee andere gewesten hebben gedaan. In dat opzicht onderstrepen zij dat de fiscale autonomie die aan de gewesten is toegekend, uitsluit dat de verantwoording voor een maatregel die ertoe strekt de vergelijkbare fiscale reglementeringen tussen de gewesten uniform te maken, als objectief en redelijk kan

worden beschouwd. Zij voegen eraan toe dat het verhoogde tarief voor de toestellen van categorie A evenmin kan worden verantwoord door de rendabiliteit van die toestellen.

A.3. De verzoekende partijen leiden een derde middel af uit de schending van de artikelen 10, 11, 170 en 172 van de Grondwet. Zij voeren aan dat krachtens artikel 79 van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen de rangschikking van een toestel in een van de wettelijke categorieën moet worden voorafgegaan door de raadpleging van de betrokken beroepsverenigingen, maar dat een dergelijke raadpleging daarentegen niet vereist is voor het vaststellen van het bedrag van de belasting. Zij voeren aan dat de decreetgever, door verschillende bedragen volgens de categorieën vast te stellen, die categorieën indirect definieert. Zij leggen in dat verband uit dat het voor de decreetgever volstaat de tarieven met betrekking tot een van de categorieën te wijzigen om een nieuwe categorie van toestellen in te voeren en zulks zonder dat de voorafgaande raadpleging van de beroepsverenigingen in dat geval vereist is. Zij besluiten hieruit dat de eigenaars van toestellen die zijn onderworpen aan een belasting die kan worden verdubbeld zonder dat de beroepsverenigingen zijn geraadpleegd, worden gediscrimineerd ten opzichte van de eigenaars van toestellen die van wettelijke categorie zouden zijn veranderd na de voorafgaande raadpleging van de beroepsverenigingen.

A.4. Het Hof heeft geen enkele memorie met verantwoording ontvangen.

- B -

B.1. De verzoekende partijen stellen beroep tot vernietiging in tegen artikel 30 van het decreet van het Waalse Gewest van 28 november 2013 « houdende verschillende maatregelen inzake fiscaliteit van de voertuigen, spelen en weddenschappen en automatische ontspanningstoestellen ».

Artikel 30 van dat decreet bepaalt :

« In artikel 80 van het [Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen], gewijzigd bij het decreet van 19 december 2012, wordt § 1 vervangen als volgt :

‘ § 1. Het bedrag van de vergoeding wordt vastgesteld als volgt :

Categorieën toestellen	Belastingbedrag
A	3.000,00 EUR
B	1.194,80 EUR
C	380,17 EUR
D	271,55 EUR
E	162,93 EUR

De bedragen van voormelde belastingen worden jaarlijks vanaf het belastbare tijdperk 2014 aangepast naar gelang van de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen. Vanaf het jaar 2013 worden de bedragen te innen voor het lopend belastbaar tijdperk, aangepast aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen tussen de maand juni van het jaar van de bekendmaking en de maand juni van het vorige jaar, jaarlijks in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt door het Operationeel directoraat-generaal Fiscaliteit van de Waalse Overheidsdienst. ’ ».

B.2. Het verzoekschrift tot vernietiging preciseert dat het beroep wordt ingesteld « tot bewaring van recht - voor het geval dat [het] Hof het [...] beroep tot vernietiging zou inwilligen » dat door diezelfde partijen is ingesteld tegen artikel 13 van het decreet van het Waalse Gewest van 19 december 2012 « houdende de algemene ontvangstenbegroting van het Waalse Gewest voor het begrotingsjaar 2013 » (zaak nr. 5674).

Artikel 13 van het decreet van het Waalse Gewest van 19 december 2012 heeft immers een normatieve inhoud die identiek is aan die van artikel 30 van het bestreden decreet.

B.3. Bij zijn arrest nr. 91/2014 van 12 juni 2014, heeft het Hof de beroepen tegen artikel 13 van het decreet van het Waalse Gewest van 19 december 2012 verworpen.

B.4. De verzoekende partijen in de voorliggende zaak voeren, ter ondersteuning van hun verzoekschrift, drie middelen aan.

B.5. Het eerste middel is afgeleid uit de schending van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en van artikel 16 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11, 170 en 172 van de Grondwet. De verzoekende partijen voeren aan dat het nagenoeg verdubbelen van de belasting op de automatische ontspanningstoestellen van categorie A door de bestreden bepaling een overdreven of verregaande en discriminerende last vormt, aangezien geen enkele andere sector van de economie aan een dergelijke last is onderworpen.

Bij zijn voormelde arrest nr. 91/2014 heeft het Hof een identiek middel verworpen. Het heeft immers geoordeeld :

« B.6.2. Een belasting vormt in beginsel een inmenging in het recht op het ongestoord genot van de eigendom.

Die inmenging is enkel verenigbaar met dat recht indien ze een redelijk verband van evenredigheid met het nagestreefde doel vertoont, dat wil zeggen indien ze het billijke evenwicht tussen de vereisten van het algemeen belang en die van de bescherming van dat recht niet verbreekt. Ofschoon de fiscale wetgever over een ruime beoordelingsmarge beschikt, schendt een belasting bijgevolg dat recht, indien ze op de belastingplichtige een buitengewone last doet wegen of fundamenteel afbreuk doet aan zijn financiële situatie

(EHRM, 31 januari 2006, *Dukmedjian t. Frankrijk*, §§ 52-54; EHRM, beslissing, 15 december 2009, *Tardieu de Maleissye e.a. t. Frankrijk*).

B.6.3. De belasting op de automatische ontspanningstoestellen van categorie A vormt een inmenging in het recht op het ongestoord genot van de eigendom van de personen welke die belasting verschuldigd zijn.

B.6.4. Uit de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepaling blijkt dat, naast het budgettaire doel dat de decreetgever bij de uitoefening van zijn fiscale bevoegdheid nastreeft, hij eveneens heeft gewild, enerzijds, het bedrag van de Waalse belasting op de ontspanningstoestellen van categorie A af te stemmen op het bedrag van de vergelijkbare belastingen in de twee andere gewesten en, anderzijds, de plaatsing van nieuwe automatische ontspanningstoestellen van categorie A te ontmoedigen teneinde de spelers te beschermen (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2012-2013, 4-IV a, nr. 3; 4-IV bcd, nr. 5, pp. 19-20).

B.7.1. De verzoekende partijen zijn van mening dat de autonomie van de deelentiteiten belet dat de decreetgever het doel kan aanvoeren dat erin bestaat het bedrag van de door hem ingevoerde belasting af te stemmen op dat van soortgelijke belastingen die in de andere gewesten van de federale Staat bestaan.

Hoewel de autonomie van de deelentiteiten het Hof belet om, in het licht van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, een relevante vergelijking te maken tussen de adressaten van wetgevingen die door verschillende deelentiteiten worden aangenomen, verbiedt die een decreetgever niet zich tot doel te stellen de inhoud van de wetgeving die hij bij de uitoefening van zijn bevoegdheden aanneemt, af te stemmen op de inhoud van die welke in andere entiteiten van kracht zijn. Een dergelijk doel is gewettigd en kan met name de verhoging van een belasting verantwoorden, zoals te dezen, wanneer de decreetgever vaststelt dat de verschillen in belasting negatieve of ongewenste gevolgen kunnen hebben voor het evenwicht van een sector.

B.7.2. Zoals de decreetgever tijdens de parlementaire voorbereiding heeft opgemerkt, komt die verhoging 'voor de sector neer op 100 euro per maand', dus 'wanneer ervan uit wordt gegaan dat een taverne 22 dagen per maand open is, betekent dat [...] gemiddeld 4,5 euro per dag', of 'wanneer men de redenering verder trekt, 50 cent per exploitatie-uur', zodat hij uit die cijfers redelijkerwijs heeft kunnen afleiden 'dat de impact van die beslissing toch relatief beperkt is' (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2012-2013, 4-IV a, nr. 3; 4-IV bcd, nr. 5, p. 20). De belasting op de automatische ontspanningstoestellen is overigens aftrekbaar in de vennootschapsbelasting, hetgeen eveneens de gevolgen voor de financiële situatie van de belastingplichtigen helpt te beperken.

Hieruit vloeit voort dat, gelet op de door de decreetgever nagestreefde doelstellingen, de bekritiseerde verhoging van het bedrag van de belasting niet onevenredig is ten aanzien van de draagkracht van de belastingschuldigen en dat die geen overdreven last voor hen vormt ».

Het eerste middel is om dezelfde redenen niet gegrond.

B.6. Het tweede middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 170 en 172 van de Grondwet. De verzoekende partijen zijn van mening dat de decreetgever, door alleen het bedrag van de belasting op de automatische ontspanningstoestellen van categorie A te verhogen, een onverantwoord verschil in behandeling invoert tussen de eigenaars van toestellen van categorie A en de eigenaars van toestellen die tot de andere categorieën behoren, die geen vergelijkbare verhoging van de belasting moeten ondergaan.

Bij zijn voormelde arrest nr. 91/2014 heeft het Hof een identiek middel verworpen. Het heeft immers geoordeeld :

« B.9.1. Door bedragen vast te stellen die verschillen naar gelang van de categorieën van betrokken toestellen, heeft de decreetgever rekening gehouden met artikel 79, § 2, van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, dat bepaalt dat, voor de rangschikking van een bepaald toestel, rekening wordt gehouden met de rendabiliteit ervan, de aard van het voorgestelde spel en de veelvuldigheid van de inzet.

B.9.2. Uit de vooruitzichten van het rendement van de belasting op de automatische ontspanningstoestellen (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2012-2013, 4-IV a, nr. 1, bijlage 3, p. 13) en uit de uitleg van de Waalse Regering blijkt dat de toestellen van categorie A het talrijkst zijn op het grondgebied van het Gewest en dat eveneens van die toestellen de rendabiliteit in de loop van de laatste jaren het meest is toegenomen. Het is derhalve relevant, ten opzichte van het begrotingsdoel dat de decreetgever nastreeft, de belasting op die categorie van toestellen te verhogen teneinde het Gewest extra middelen toe te kennen zonder het bedrag van de belasting met betrekking tot de toestellen die tot andere categorieën behoren, noodzakelijkerwijs te verhogen.

B.9.3. De fiscale wetgever kan overigens eveneens, door de verhoging van de belasting op een bepaalde categorie van toestellen, op meer nauwkeurige wijze de strijd willen aanbinden tegen de gevaren die gepaard gaan met de kansspelen en de spelers beschermen ten aanzien van een type toestellen dat specifieke kenmerken vertoont in verband met het risico van verslaving. In het licht van dat doel is het in het middel bestreden verschil in behandeling niet zonder redelijke verantwoording ».

Het tweede middel is om dezelfde redenen niet gegrond.

B.7. Het derde middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 170 en 172 van de Grondwet. De verzoekende partijen verwijten de decreetgever, door verschillende bedragen vast te stellen naar gelang van de categorieën van automatische ontspanningstoestellen, die categorieën indirect te hebben gedefinieerd zonder de betrokken beroepsverenigingen te hebben geraadpleegd. Zij voeren aan dat de Waalse Regering, krachtens artikel 79, § 3, van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde

belastingen, ertoe gehouden is de betrokken beroepsverenigingen te raadplegen wanneer zij de categorie vaststelt of wijzigt waarin een type toestel moet worden gerangschikt. Zij leiden hieruit af dat het feit dat de decreetgever de belasting zou kunnen verhogen zonder de betrokken beroepsverenigingen te raadplegen, een discriminatie zou inhouden.

Bij zijn voormelde arrest nr. 91/2014 heeft het Hof een identiek middel verworpen. Het heeft immers geoordeeld :

« B.11.1. Artikel 13 van het decreet van 19 december 2012 heeft niet de draagwijdte die de verzoekende partijen eraan geven. Het vervangt artikel 80, § 1, van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen voor het Waalse Gewest door het bedrag van de belasting op de automatische ontspanningstoestellen van categorie A te wijzigen. Het heeft noch tot doel, noch tot gevolg de rangschikking van de verschillende toestellen in de categorieën die vóór de aanneming ervan bestonden, rechtstreeks of indirect te wijzigen.

B.11.2. De beslissing om de rangschikking van een type van automatische ontspanningstoestellen vast te stellen of te wijzigen, die moet worden voorafgegaan door de raadpleging van de betrokken beroepsverenigingen, en de beslissing om de belasting met betrekking tot een categorie van toestellen te verhogen, zijn overigens geen vergelijkbare beslissingen in het licht van de noodzaak om het advies van de vertegenwoordigers van de betrokken sector in te winnen. De afwezigheid van een verplichting om de betrokken beroepsverenigingen te raadplegen vóór het verhogen van de belasting, is dus niet in strijd met de in het middel aangehaalde bepalingen ».

Het derde middel is om dezelfde redenen niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 30 oktober 2014.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels